

KOMLÓ VÁROS ÖNKORMÁNYZATI KÉPVISELŐ-TESTÜLETÉNEK 18/2004. (VI.28) sz. rendelete

A SIKONDAI TERÜLETEK VÉDETTÉ NYILVÁNÍTÁSÁRÓL

(a 9/2012. (V.11.) számú önkormányzati rendelettel egységes szerkezetbe foglalt szöveg)

Komló Város Önkormányzati Képviselő-testülete a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény 16. §-ában, valamint a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. tv. 24. § (1) bek. b.) pontjában kapott felhatalmazás alapján az alábbi rendeletet alkotta.

A védetté nyilvánított természeti terület

1. §

- (1) Komló Város Önkormányzati Képviselő-testülete
 - a) *Sikondai Pihenőpark Természetvédelmi Terület* (továbbiakban védett természeti terület) elnevezéssel, helyi jelentőségű védett természeti területként védetté nyilvánítja Komló Város közigazgatási területén lévő, Komló 010 helyrajzi számú, összesen 4,2547 ha kiterjedésű földrészletet.
 - b) *Sikondai-tavak Természetvédelmi Terület* (továbbiakban védett természeti terület) elnevezéssel, helyi jelentőségű védett természeti területként védetté nyilvánítja Komló Város közigazgatási területén lévő, a rendelet 3. sz. mellékletében felsorolt ingatlan-nyilvántartási helyrajzi számú, összesen 8,5804 ha kiterjedésű területeket.
- (2) A védett természeti terület helyének térképi ábrázolását a rendelet 1. és 2. számú melléklete tartalmazza.

A védetté nyilvánítás célja

2. §

Egyrészt a zárt erdőtömbben jelentős táj- és élőhely eltérési tényezőt jelentő, ligetes facsoportokkal tarkított gyepterület megőrzése, másrészt az igen jelentős táj- és élőhely eltérési tényezőt jelentő, kiemelkedő számú kétéltűnek, hullőnek, ritka és veszélyeztetett emlősfajnak szaporodó- és élőhelyet biztosító, nagy területű vizes biotóp-komplex (bonyolultan összetett élőhely) védelmének, jelenlegi formájában történő megőrzésének biztosítása.

A védetté nyilvánított terület természeti értékei

3. §

- (1) A Pihenőpark legnagyobb értéke természetvédelmi szempontból, hogy a zárt erdőtömb belsejében változatosságként, eltérő élőhely-típusként jelentkezik. Így megtalálhatók a területen olyan növény- és állatfajok, amelyek a zárt, erdei élőhelyeken egyáltalán nem fordulnak elő. Emellett esetenként a zárt erdőhöz kötődő fajoknak is táplálkozó területet tud biztosítani.
- (2) A Sikondai-tavak természeti-, és táji értékeit a rendelet 4. számú melléklete tartalmazza.

Alapvető védelmi, kezelési előírások

4. §

- (1) A Pihenőpark kezelésében alapvető szempont a táj- és élőhely-diverzitás fenntartása, tehát kerülendő a terület jelentősebb beépítése, esetleges felparcellázása. A közeli természetismereti tanösvényhez és a környezeti neveléshez kapcsolódóan javasolható egy-egy madáritató és téli madáretető-hely kialakítása, valamint a platánokra madárodúk kihelyezése. A különböző lepkefajok élőhely-védelme érdekében a gyepterület kaszálása során célszerű virágos foltok eseti meghagyása.
- (2) A tavak kezelési tervét a rendelet 5. számú melléklete tartalmazza.

Egyéb rendelkezések

5. §

A Sikondai Pihenőpark kezelését a Komló Város Önkormányzat Városüzemeltetési Gondnoksága, a Sikondai-tavak kezelését a Komlói Horgász Egyesület látja el.

6. §¹

Záró rendelkezés

7. §

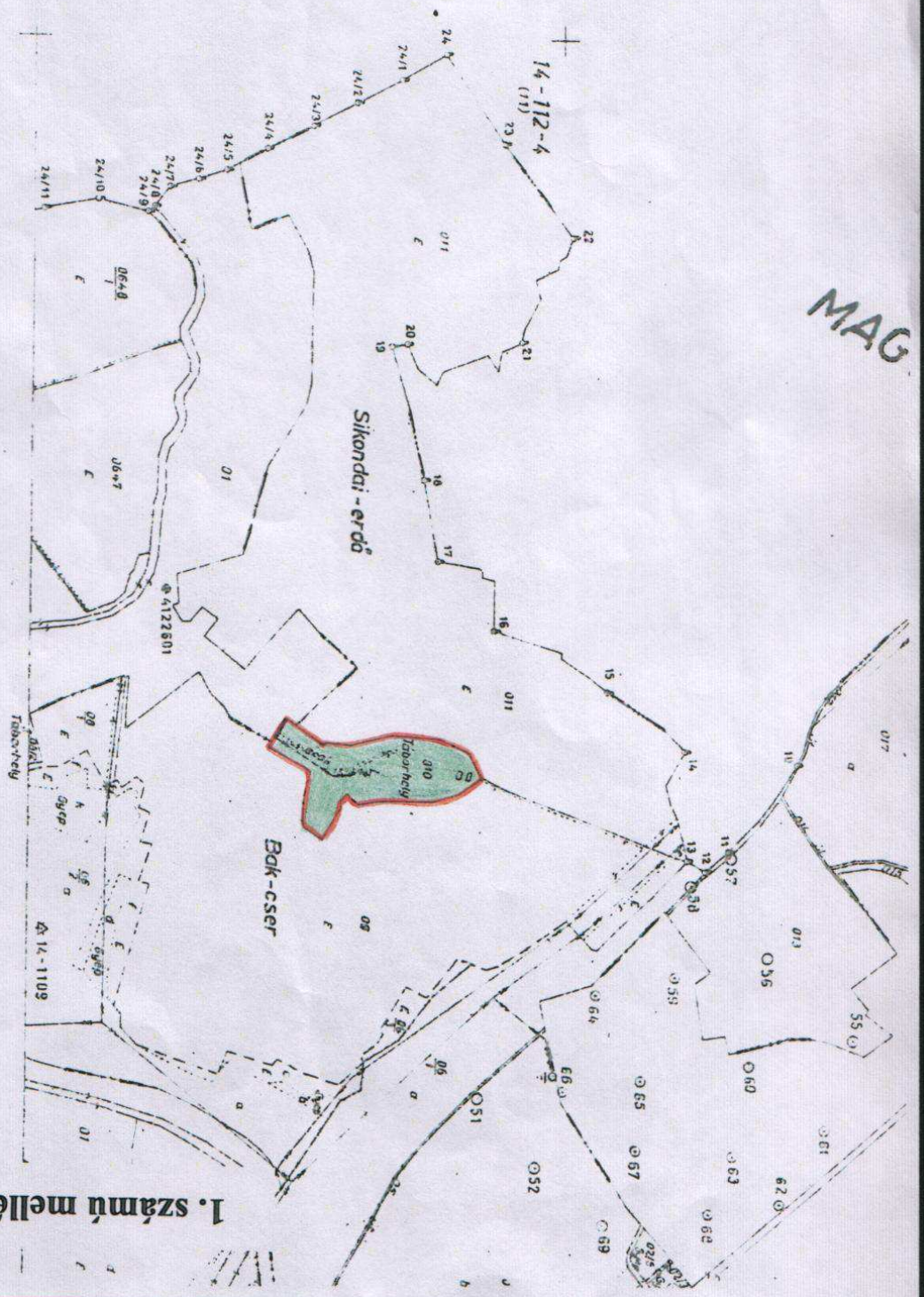
Ez a rendelet a kihirdetése napján lép hatályba.

Komló, 2004. június 24.

Páva Zoltán
polgármester

dr. Vaskó Ernő
jegyző

MAG

1. számú melléklet

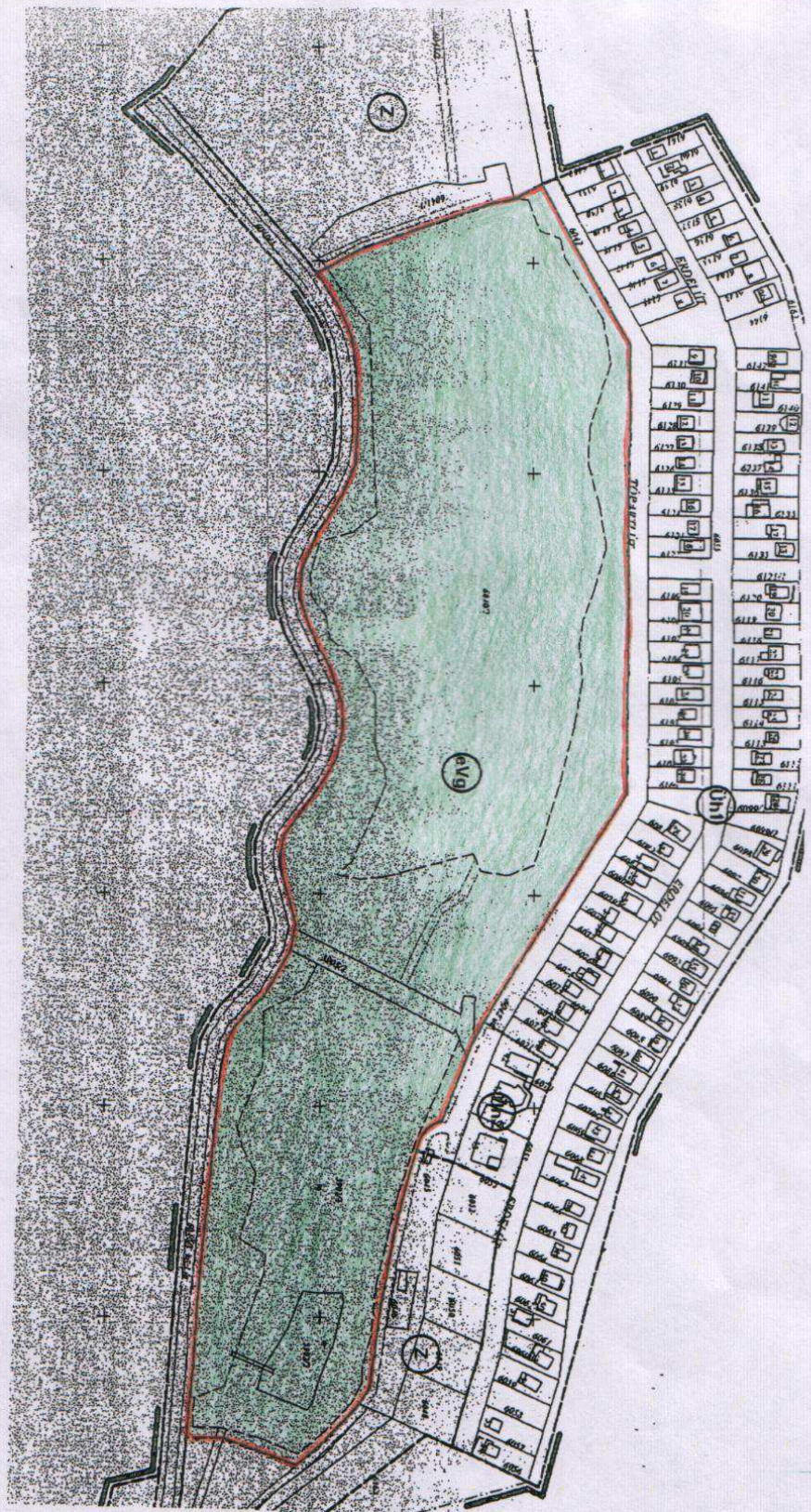
FOTÓMELLÉKLET

A Kossuth-pihenőpark

A természetismereti tanösvény

2. számú melléklet

Földnyilvántartási adatok

1.) Pihenőpark

Komló	(hrsz)	(műv.ág)	(tulajd.)ha
• Komló	010	táborhely	Komló Önk.	4,2547

2.) Sikondai-tavak

Komló	(hrsz)	(műv.ág)	(tulajd.)ha
• Komló	5902/1	halastó	Komló Önk.	1,8732
• Komló	5902/2	töltés	Komló Önk.	0,1269
• Komló	5903/2	töltés	Komló Önk.	0,1007
• Komló	6040/3	halastó	Komló Önk.	6,2725
• Komló	6041/1	töltés	Komló Önk.	0,1627
• Komló	6041/2	árok	Komló Önk.	0,0444
• Összesen:				8,5804 ha

A Sikondai-tavak Természetvédelmi Terület természeti- és táji értékei

A Komlóhoz közeli Sikondán, a párás, hűvös mikroklímájú völgyben létesített két mesterséges tó a mai időkre a környék természetes élőhely-rendszerének szerves részévé vált, sőt a jórészt zárt erdőterületen belül jelentős táj- és élőhely diverzitási potenciállal is bír.

Kiemelkedő a szerepük a kifejezetten vizes élőhelyekhez kötődő fajok szempontjából.

A horgászathoz és a turizmushoz kapcsolódó terhelés, zavarás ellenére szórványosan előfordul a tavakon a fokozottan védett, Európai Vörös Könyves vidra (*Lutra lutra*). A kutatások a Baranya-csatornában igen gyakori jelenlétét mutatták ki, ahonnan a sajnálatosan gyakori elűtések is mutatják, hogy főként kölyökneveléskor jár át a 66-os utat keresztezve a tavakra.

A környék erdeinek barna varangyai (*Bufo bufo*) és erdei békái (*Rana dalmatina*) kizárólag a Sikondai-tavakhoz tudnak levonulni tavaszonként párosodni és a jellegzetes petecsomóikat, petefüzéreiket a vízben hátrahagyva visszahúzódnak az erdőterületre az év további időszakára. Sajnos e vonulási útvonalat keresztezi a tavak mellett haladó aszfaltút, így évtizedekig évente több ezer békát tapostak halálra az arra haladó járművek. Két éve azonban a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság és a Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület tavasszal úgynevezett békamentő akciókat szervez. Komló diákok segítségével hordják át az út erdő felőli oldalán kifeszített hálókban fennakadt békákat a tó felőli oldalra. Érdekes adat, hogy míg az első évben az ezer példányt éppen, hogy meghaladta a mentett állatok száma, addig 2004-ben már több, mint kétezer béka lett átszállítva a túlsó oldalra. Az igazán látványos eredmény azonban csak 4-5 év múlva fog jelentkezni, amikor az első évben a mentés miatt nagyszámú több kifejlesztett kisbéka eléri ivarérettségét, és először vonul le a tavakhoz párosodni. Természetesen a létszámgyarapodás nem fog folyamatosan emelkedni, ugyanis a populációk belső mechanizmusai meggátolják azt (kevesebb petecsám, migráció). Azonban a biológiai szűnyogirtásból mindenképp ki fogják a részüket venni, megspórolva a nyaralóknak, horgászoknak, kirándulóknak a kellemetlenséget, a városnak (és a természetnek) pedig a vegyszeres irtást. Természetesen ekkora vízfelületen már tavi békák és vízhez kötődő hullók is megtelepedtek. A kecske és kis tavi békák (*Rana esculenta*, *R. lessonae*) mellett gyakran figyelhetünk meg vízisiklót (*Natrix natrix*) tovatokergőzni zsákmányával.

Szintén a vízhez kötődnek, ráadásul látványosak is különféle szitakötő-fajok. Hála a közelmúlt alapos kutatásának (Tóth S.: A Sikondai-tó (Komló) szitakötő faunája (Odonata); Folia Comloensis, Tom.12. 2003) részletes ismeretek állnak rendelkezésre az előforduló fajokról. Közülük egyedül a mocsári szitakötő (*Libellula fulva*) védett állatfaj. Szerencsére azonban elég elterjedt a területen. Mellette a következő szitakötőfajok figyelhetők meg gyakrabban a tavak környékén: alföldi szitakötő (*Sympetrum sanguineum*), kék légivadász (*Ischnura elegans*), széleslábú szitakötő (*Platycnemis pennipes*), útszéli szitakötő (*Sympetrum flaveolum*), közönséges szitakötő (*Sympetrum vulgatum*), déli szitakötő (*Crocothemis servilla*).

A parti sétányokon haladva nagyszámú énekesmadárt figyelhetünk meg, amelyek legtöbbször nem a tavaknál költ, azonban szívesen kihúzódnak a nyíltabb területre táplálékot keresni. Hasonlóan hozzájuk, a tavakhoz járnak rovarzsákmányért különféle denevér-fajok is. Míg ők e lehetőséget a sötétedés beálltával hasznosítják, addig a vörösbegyek (*Erithacus rubecula*), az örvös légykapók (*Ficedula albicollis*), a különféle cinege fajok (*Parus sp.*) nappal vadásznak. A tavakon lassan úsznak tova a rendkívül szelíd tőkés réccék (*Anas platyrhynchos*), a közeli fákon pedig mókussal (*Sciurus vulgaris*) is találkozhatunk. Telente szép látványt nyújtanak az erdei patakokról lehúzó, hullámozva repülő hegyi billegetők (*Motacilla cinerea*).

A növényvilágra a jellegzetes vízi, vízparti fajok a jellemzőek. A partot néhol bodnározó gyékény (*Typha latifolia*), nád (*Phragmites communis*) vagy a parti sás (*Carex riparia*) kíséri. Kisebb állományai fellelhetők a fekete nádalytőnek (*Symphytum officinale*), a mezei zsurlónak (*Equisetum arvense*), a mocsári kutyatejnek (*Euphorbia palustris*), és a kúszó boglákának (*Ranunculus repens*). Egyetlen védett növényfajként a szártalan kankalin (*Primula vulgaris*) vándorolt le a tavak közelébe erdei élőhelyéről. Értékesek és tájészttikái értékük is kiemelkedő a tavak déli partján, a jellegzetes területüktől az aszfaltút építése során lekanyarított idős bükkök (*Fagus sylvatica*) és kocsánytalan tölgyek (*Quercus petraea*).

A területen előforduló védett és fokozottan védett állatfajok:

Fokozottan védett:

- Vidra (*Lutra lutra*) Eszmei értéke: 250.000 Ft

Védett:

- Mocsári szitakötő (*Libellula fulva*) Eszmei értéke: 2.000 Ft

• <i>Barna varangy (Bufo bufo)</i>	Eszmei értéke:	2.000 Ft
• <i>Erdei béka (Rana dalmatina)</i>	Eszmei értéke:	2.000 Ft
• <i>Kecskebéka (Rana esculenta)</i>	Eszmei értéke:	2.000 Ft
• <i>Kis tavi béka (Rana lessonae)</i>	Eszmei értéke:	2.000 Ft
• <i>Vízisikló (Natrix natrix)</i>	Eszmei értéke:	10.000 Ft
• <i>Mocsári teknős (Emys orbicularis)</i>	Eszmei értéke:	50.000 Ft
• <i>Csuszka (Sitta europaea)</i>	Eszmei értéke:	10.000 Ft
• <i>Erdei pinty (Fringilla coelebs)</i>	Eszmei értéke:	10.000 Ft
• <i>Fekete rigó (Turdus merula)</i>	Eszmei értéke:	10.000 Ft
• <i>Hegyi billegető (Motacilla cinerea)</i>	Eszmei értéke:	50.000 Ft
• <i>Kék cinege (Parus caeruleus)</i>	Eszmei értéke:	10.000 Ft
• <i>Meggyvágó (Coccothraustes coccothraustes)</i>	Eszmei értéke:	10.000 Ft
• <i>Örvös légykapó (Ficedula albicollis)</i>	Eszmei értéke:	10.000 Ft
• <i>Szécinege (Parus major)</i>	Eszmei értéke:	10.000 Ft
• <i>Vörösbegy (Erithacus rubecula)</i>	Eszmei értéke:	10.000 Ft
• <i>Mókus (Sciurus vulgaris)</i>	Eszmei értéke:	10.000 Ft

5. sz. melléklet

A Sikondai-tavak Természetvédelmi Terület kezelési terve

- A Sikondai-tavak legnagyobb terhelését természetvédelmi szempontból az intenzív horgászat és a tömegturizmus jelenti. Azonban a jelenleg is előforduló, megtelepedett fajokat tulajdonképpen e két tevékenység nem zavarja jelentősen, sikeresen alkalmazkodtak a körülményekhez. Kezelési szempontokat lényegében az üzemszerű működéstől eltérő, eseti, jelentősebb beavatkozások, tevékenységek vonatkozásában kell megfogalmazni.
- A fokozottan védett vidra esetleges károkozása esetén csak az illetékes természetvédelmi hatóság (Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság) engedélyével, előzetesen egyeztetett módon lehet bármilyen megelőző, kárfelszámoló intézkedést megtenni.
- A kétéltű vonulás zavartalansága és az elütések számának mérséklése érdekében a tavaszi békamentő akciókat mindenképpen folytatni szükséges. Esetleges útpálya rekonstrukció során célszerű lenne állandó békamentő alagutak kialakítása. A peték zavartalan kifejlődése érdekében a tavakat leengedni március 1. és július 15. között nem lehet.

- A vízi rovarfauna, énekesmadarak, valamint a tájésztétikai értékek megőrzése miatt a parti növényzet a lehetőségek szerint kímélendő.
- A környezettudatos nevelés, de az odúlakó madárfajok érdekében is célszerű a parti sétány mentén odútelep kialakítása.
- A hűvös mikroklíma kialakításában játszott szerepe, valamint élőhely- és tájvédelmi szempontok miatt a déli oldal facsoportját letermelni nem szabad, kizárólag balesetveszély elhárítása miatt történhet benne munkavégzés.
- Törekedni kell arra, hogy a turisztikai berendezések (padok, asztalok, szemetesek, tűzrakók) tájba illő módon, természetes anyagok felhasználásával készüljenek.

¹ Az önkormányzati rendelet 6. §-át és címét az önkormányzat rendeleteiben található szabálysértési tényállások hatályon kívül helyezéséről szóló 9/2012. (V.11.) önkormányzati rendelet 1. § f) pontja helyezte hatályon kívül 2012. május 12-től.